

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

ניתן ביום 18 פברואר 2015

המערערת

אסתר לסרי

-

המשיבה

ברק גדעון בע"מ

**בפני: השופט (בדימוס) עמירם רבינוביץ, השופטת לאה גליקסמן, השופט אילן איטח
נציג ציבור (עובדים) מר ראובן בוימל, נציג ציבור (מעסיקים) מר יצחק קאול**

בשם המערערת – עו"ד גל גורודיסקי ועו"ד אבי מור יוסף

בשם המשיבה – עו"ד גדעון רובין ועו"ד ליאור בונר

פסק דין

השופט אילן איטח

1. לפנינו ערעור על החלטת בית הדין האזורי בתל אביב-יפו מיום 15.9.11 (השופטת שרה מאירי ונציג הציבור מר א. חן; ד"מ 3835/09; ס"ע 10-05-19035), שבה נדחתה בקשת המערערת לנהל את תביעתה כנגד המשיבה בשל אי הפרשת דמי גמולים לקופת גמל, כתובענה ייצוגית לפי **חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006** (להלן – **החוק**).

המסגרת העובדתית

2. המשיבה – ברק גדעון בע"מ, היא חברה העוסקת במתן שירותי ניקיון ותחזוקה (להלן – **החברה**).

3. המערערת הועסקה על ידי החברה כעובדת ניקיון, במשרה חלקית בשכר לפי שעה, החל מיום 2.11.03. ביום 29.5.06 נפגעה המערערת ברגלה, ומאז לא שבה לעבודתה בחברה. נסיבות סיום ההעסקה שנויות במחלוקת.

4. ביום 4.7.07, למעלה משנה לאחר סיום העבודה, ביקשה המערערת "גמר חשבון" ובמסגרתו חתמה על כתב סילוק¹, שבו הצהירה כדלקמן: **"קיבלתי סילוק מלא ומוחלט של כל מה שמגיע לי כחוק בגין תקופת עבודתי בחברה, אני מאשר כי אין לי ולא תהיינה לי תביעות או טענות כלשהן בגין תקופת עבודתי בחברה"**

¹ נספח 3 לתגובת המשיבה לבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית (להלן – **תגובת המשיבה**).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

(להלן – **כתב הסילוק**). כנגד חתימת המערערת על כתב הסילוק נתנה לה החברה מענק בגין סיום עבודתה בסך של 3,650 ₪².

5. ביום 5.5.09 הגישה המערערת לבית הדין האזורי תביעה כנגד החברה לתשלום זכויות שונות המגיעות לה, לטענתה, עקב תקופת עבודתה בחברה וסיומה, זאת בין היתר מכוח הוראות צו ההרחבה בענף הניקיון והתחזוקה (להלן – **צו ההרחבה**). המערערת תבעה, בין היתר, תוספת ותק, פיצויי פיטורים, דמי הבראה, פדיון חופשה ופיצוי בגין אי ביצוע הפרשות לקופת גמל (קרן פנסיה).

6. ביום 22.3.10 הגישה המערערת בקשה לאישור תביעתה לפיצוי בגין אי ביצוע הפרשת דמי גמולים לקרן הפנסיה כתובענה ייצוגית (להלן גם – **הבקשה**). המערערת ביקשה לנהל את התובענה כייצוגית בשם היקף מוערך של כ- 1,575 עובדים, שהועסקו על ידי החברה במהלך 7 השנים שקדמו להגשת הבקשה.

החלטת בית הדין האזורי

7. בבית הדין האזורי התקיים דיון בבקשה לאישור תובענת המערערת כייצוגית, לרבות חקירתם הנגדית של העדים: המערערת ומר ירון אפגן – מנהל התפעול של החברה. לאחר מכן הגישו הצדדים את סיכומיהם בכתב. בית הדין דחה את הבקשה. להלן, בתמצית, עיקרי נימוקיו:

א. **קיומה של עילה אישית** – החברה לא כפרה בטענת המערערת כי לא הופרשו עבורה כספים לקרן פנסיה, אך טענה כי עילת התביעה נתונה לקרן הפנסיה בלבד וכי כתב הסילוק "חוסם" את המערערת, שכן במסגרתו קיבלה כספים שמעבר לזכאותה, הן משום שהמערערת לא הייתה זכאית לפיצויי פיטורים והן משום שהחברה הייתה זכאית לקזז חלף הודעה מוקדמת. בית הדין ציין כי סיכויי העילה האישית הם לכאורה בספק.

ב. **סיכויי העילה הקבוצתית** – לעניין זה קבע בית הדין שתי קביעות: הראשונה, כי לאור העובדה שהחברה הצטרפה לארגון המעסיקים בחודש מרץ 2010 – **"מתאינות עילת התביעה הקבוצתית מקבוצת העובדים אשר עובדת/עבדה אצל הנתבעת לפחות, מ-27.4.09 ואילך"**; השנייה, מכך שלא הופרשו דמי גמולים עבור המערערת לא ניתן ללמוד על "שיטה" של החברה שלא להפריש דמי גמולים עבור עובדיה. בית הדין קבע כי ראיות החברה, הגם שהיו דלות

² העתק המחאה מצורף כנספח 4 לתגובת המשיבה.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

והתמצו בעיקר בהצגת תלושי שכר בודדים של עובדים ולא בדרך של הצגת התמונה המקיפה, "הינה ראייה לכאורה, לשלילת טענת השיטה, ודאי לשלילת הטענה העקרונית! ונזכיר – עסקינן בעדות סתמית של התובעת ומאד לא משכנעת ונשמעו הדברים יותר כחזרה על טענה שהושמה בפיה!".

ג. **פניה מוקדמת** – בהסתמך על הנפסק בפרשת אייל³ בעניין חובת הפנייה המוקדמת למעביד טרם הגשת הבקשה נקבע כי במקרה דנן הפנייה המוקדמת לחברה נדרשה על אחת כמה וכמה, לאור העובדה כי המערערת הגישה את בקשתה לניהול התביעה כתובענה ייצוגית כשנה לאחר שהוגש כתב התביעה מטעמה.

ד. **תום לב** – בית הדין מנה שורה של פגמים בהתנהלות המערערת: המערערת נמנעה מליידע אודות כתב הסילוק שנחתם על ידה כשנה לאחר הפסקת עבודתה ואף לא פירטה את התשלום שקיבלה מהחברה באותו מעמד; המערערת טענה ב"עירוב/בלבול" ביחס לשיעור ההפרשות (12% ויותר מחד ו-6% מאידך), כשאינן חולק ש-12% כולל גם את פיצויי הפיטורים שקיבלה; המערערת העלתה טענה משפטית בעניין תיקון 24 לחוק הגנת השכר, תשי"ח – 1958 אשר כלל לא חל על תקופת עבודתה בחברה. לאור פגמים אלה נקבע כי המערערת לוקה בחוסר תום לב, וכי קיים חשש שגם עניינם של חברי הקבוצה נוהל בחוסר תום לב והם עלולים למצוא עצמם כצד להליך שנוהל שלא כראוי.

ה. **על התובענה לעורר שאלות מהותיות של עובדה או משפט** – בעניין זה ציין בית הדין האזורי כי היה ער לפסיקת בית דין זה בפרשת וירון⁴, שלפיה בענף השמירה קיימת תופעה של הפרה שיטתית וגסה של זכויות העובדים, וכי לא נעלמה מעיניו הודעת משרד התמ"ת (מיום 26.6.11) בעניין המבצע הארצי לאכיפת חוקי העבודה בקרב חברות הניקיון, השמירה והאבטחה. יחד עם זאת, קבע בית הדין האזורי כי עובדות התביעה שונות מהעובדות הרלבנטיות של מכלול הקבוצה, וכי תביעות רבות מוגשות בבתי הדין לעבודה על ידי עובדי ניקיון כנגד מעסיקיהם ללא כל קושי, מהטעם שהאגרה נמוכה, אין צורך בייצוג, וניתן סיוע רב על ידי גופי סיוע שונים. עוד ציין בית הדין כי לא קיים קושי רב באכיפה כאשר מדובר בעובדי ניקיון.

³ ע"ע (ארצי) 12842-07-10 עו"ד אסף אייל – הוט מערכות תקשורת בע"מ, (9.6.11).

⁴ ע"ע (ארצי) 629/07 יגאל וירון – תבל אבטחה ניקיון ושירותים בע"מ, (3.1.11).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

- ו. **האפשרות שהשאלות תוכרענה לטובת הקבוצה** – משנקבע כי עובדות התביעה שונות מהעובדות הרלבנטיות של מכלול הקבוצה, נמצא כי הסיכוי שהשאלות העולות מהתביעה תוכרענה לטובת הקבוצה – נמוך.
- ז. **זהות הסעד** – נקבע כי אכן שיעורו היחסי של הסעד זהה לכלל העובדים (6% משכרם) וניתן, כטענת המערערת, לערוך חישוב אריתמטי פשוט לכל אחד מחברי הקבוצה. עם זאת נקבע, כי לאור העובדה שלמערערת שולמו כספים במעמד חתימתה על כתב הסילוק ומשזכאותה לפיצויי פיטורים שנויה במחלוקת, יכול ושיעור זכאותה, בניגוד ליתר חברי הקבוצה, יתאיין. בעניין זה קיבל בית הדין את טענת החברה, שלפיה אם קיימים עובדים שהופרש להם רק חלק מהמתחייב ולא מלוא השיעור הנדרש, מן הראוי כי ההפרש יופקד עבורם, ככל שכך יקבע, בקופת הגמל ולא ישולם לכיסם כפיצוי.
- ח. **סכום התביעה** – בית הדין קבע כי הסכום הנתבע אינו גבוה באופן המונע את אישורה של התובענה הייצוגית, אולם אין בעמידה בקריטריון זה לכשעצמו כדי לקבל את הבקשה.

טענות הצדדים

8. המערערת טוענת כנגד החלטת בית הדין האזורי על כל קביעותיה. בעיקרו של דבר טוענת המערערת כך:
 - א. אין לקבל את טענת החברה שלפיה אין למערערת עילה אישית בשל העובדה שחתמה על כתב הסילוק, שכן הלכה פסוקה היא כי זכות פנסיונית אינה ניתנת לוותר; כתב הסילוק שהוצג על ידי החברה אינו עונה על דרישות הפסיקה, שכן הוא כללי וסתום ואינו כולל ויתור מפורש על הזכות הפנסיונית; קיומה של עילת תביעה אישית הוכחה בהתבסס על תלושי המשכורת שיצאו מתחת ידה של החברה;
 - ב. אין בהסכם הקיבוצי שלו טענה החברה נפקות לעניין אישורה של התובענה הייצוגית, שכן הסכם זה מאוחר למועד הגשת הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית, והחברה מנועה מלטעון לתחולתו לאור הכחשתה הן את תחולת ההסכם הקיבוצי והן את החברות בארגון המעסיקים טרם הגשת הבקשה לאישור.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

ג. הנתונים האמיתיים בנוגע להיקף ההפרה מצויים בידי החברה והעובדה שהיא נמנעה מלהציגם נזקפת לחובתה, שכן עליה הנטל להוכיח כי היא איננה מפרה את זכויות העובדים הנטענות בבקשה; דרישה מעובד להוכיח את כל טענותיו באופן מפורט בשלב אישורה של התובענה הייצוגית מרוקנת מתוכן את הוראות החוק.

ד. קביעת בית הדין האזורי, שלפיה המערערת חסרה את תום הלב הנדרש על מנת להיות תובעת מייצגת, אין לה במה להיאחז; תובע מייצג שסבל פגיעה הזוהה לפגיעה הנטענת כלפי חברי הקבוצה, חזקה עליו שהוא מתאים להיות תובע מייצג וכי ייצג את עניינה של הקבוצה בצורה הולמת ובתום לב; חזקה זו לא נסתרה על ידי החברה; גם אם יחליט בית דין זה כי המערערת אינה מתאימה להיות תובעת מייצגת, הרי שלאור קיומה המובהק של עילה קבוצתית, עליו לאשר את התובענה כייצוגית ולהורות על החלפת התובע המייצג כאמור בסעיף 8(ג)(2) לחוק;

ה. לא קמה לגבי המערערת חובה לפנייה מוקדמת כנפסק בפרשת אייל, שכן הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בתיק הנדון הוגשה בטרם ניתן פסק הדין בפרשה זו. בעניין זה הסתמכה המערערת על הנפסק בעניין **חבושה**⁵ ובעניין **גולוב**⁶.

9. החברה מצידה תומכת בהחלטת בית הדין מטעמיו, ומוסיפה כי אף שלא קמה למערערת זכאות לפיצויי פיטורים, שכן התפטרה, הסכימה החברה, לפנים משורת הדין, להעניק לה מענק בגין סיום עבודתה (בסך 3,650 ₪), ששולם כנגד חתימתה על כתב הסילוק; המענק ששולם למערערת והסכום שאותו היא חייבת לחברה בגין אי מתן הודעה מוקדמת, גבוה מסכום העילה האישית שלה (4,586.56 ₪), ועל כן לא קיימת לה עילה אישית; בניגוד לטענת המערערת, הוכח כי החברה היא חברה מסודרת המקיימת את חובותיה, ולא נמצא כל דופי בפעילותה בכל הנוגע לשמירה והקפדה על זכויות עובדיה; אין לקבל את טענת המערערת שלפיה חובת הפנייה המוקדמת למעביד טרם הגשת בקשה לאישור תביעה ייצוגית, לא חלה עליה.

⁵ ע"ע (ארצי) 67/10 יבטח בע"מ – ארז חבושה, (14.3.12).

⁶ ע"ע (ארצי) 6540-10-10 יבגני גולוב – אלטרנטיבה שירות אבטחה בע"מ, (12.1.12).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

עוד טוענת החברה כי על פי הפסיקה, אי ביצוע הפרשה לקרן הפנסיה אינה שאלה מהותית שיש לדון בה במסגרת תובענה ייצוגית; הקבוצה המוגדרת על ידי המערערת היא קבוצה הטרוגנית שבין חבריה קיים שוני רב, הן מבחינת תקופת העבודה והיקפה, והן לאור העובדה כי לרוב עובדי החברה נפתחו קרנות תגמולים בתקופות שונות של עבודתם, כך שעניינם שונה מהותית מעניינה של המערערת; רוב עובדי החברה, כמו גם המערערת, חתמו על כתב ויתור וסילוק במועד סיום עבודתם, ובכך יש להצדיק בירור נפרד של נסיבות גמר החשבון שנעשה לכל אחד מהם; גם אם יקבל בית הדין את הבקשה לאישור התובענה הייצוגית, לא יהיה בכך כל ייעול דיוני, שכן יהיה צורך בבחינת כל אחד מחברי הקבוצה לגופו של עניין, ובכך למעשה תאווין תכליתה של התביעה הייצוגית. לאור האמור, טוענת החברה כי צדק בית הדין בקובעו כי קיים שוני מהותי במאפיינים של חברי בקבוצה, ומשכך לא קיימת אפשרות סבירה שהשאלות העולות מבקשת המערערת יוכרעו לטובת הקבוצה.

בנוסף טוענת החברה כי הוכח שתובענה ייצוגית אינה הדרך היעילה להכרעה במחלוקת בנסיבות המקרה הנדון, זאת מהטעם ש: הסעד הכספי של חברי הקבוצה אינו זהה; סכום התביעה אינו נמוך ומצדיק הגשת תביעה אישית; ניהול ההליך כתביעה אישית יהיה יעיל יותר מניהולו כתובענה ייצוגית.

מעבר לאמור טוענת החברה כי צדק בית הדין האזורי בקובעו כי אין מקום להורות על החלפת תובע ייצוגי כאמור בסעיף 8(ג)(2) לחוק, שכן במקרה הנדון לא הוכחו כל התנאים האמורים בסעיף 8(א) לחוק; מבחינת ייעול ההליכים, בתובענה הייצוגית לא יהיה כל חסכון בזמן שיפוטי בהחלפת התובע הייצוגי, שכן בית הדין יצטרך לבחון מחדש את התובע הייצוגי החלופי, את הקבוצה החדשה ואת השאלה האם בא הכוח המייצג ראוי לייצג את הקבוצה. בנוסף טוענת החברה כי נסיבות העניין אינן מצדיקות סטייה מההלכה שלפיה אין ערכאת הערעור מתערבת בקביעות עובדתיות ובממצאיה של הערכאה הדיונית באשר למהימנותן ומשקלן של הראיות והעדויות המצויות בפניה.

10. למען שלמות התמונה יצוין כי המערערת הגישה לבית הדין בקשה לקבלת עמדת ההסתדרות בנוגע לבקשה לאישור התובענה כיייצוגית. בתגובתה הודיעה ההסתדרות כי לטעמה אין מקום לצרפה כצד להליך וביקשה לפטור אותה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

מהתייצבות לדיונים שבהליך ומהגשת עמדה. נוכח אלה ואף שלא ניתנה החלטה, לא צורפה ההסתדרות להליך ולא הוגשה עמדה מטעמה.

הכרעה

11. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים ואת כלל החומר המונח לפנינו הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, משלא עלה בידי המערערת להוכיח קיומה של קבוצה. משכך אין לנו צורך להידרש ליתר נימוקי בית הדין האזורי ולטענות הצדדים באשר להם.

כללי

12. שני עקרונות עומדים ביסודה של התובענה הייצוגית: **האחד**, הגנה על אינטרס הפרט באמצעות מתן תרופה ליחידים שנפגעו, ושאלמלא כלי זה היו נמנעים מלהגיש תביעה, בשל שיעורו הזניח של הנזק; **השני**, אינטרס הציבור – שביסודו מונח הצורך באכיפת הוראות החוק, כמו גם הרתעה מפני הפרתו, תוך חסכון במשאבים ויעילות.⁷

לצד היתרונות, טמונות גם סכנות בשימוש בכלי התובענה הייצוגית, וכך נפסק מפי השופטת ברק-ארז בעניין **מגדל**⁸:

"התובענה הייצוגית היא כלי יעיל לפיקוח על גופים כלכליים גדולים; היא מאפשרת להושיט סעד כלכלי לקבוצת אנשים שניזקו של כל אחד מהם הוא קטן ולכן אינו מצדיק לכאורה הגשתה של תביעה עצמאית. עם זאת, טמונה בה גם סכנה של הגשת תובענות סרק שמטרתן הפעלת לחץ על הנתבע להגיע לפשרה. זאת ועוד: אישור התובענה כייצוגית, כשלעצמו, חושף במקרים רבים את הגוף הנתבע לנזק כלכלי ולפגיעה במוניטין. הוא מחייב את הנתבע לפתוח במערכה משפטית, מקצועית ותדמיתית על-מנת להתגונן בפני התובענה. יש לו השפעה (לעיתים משמעותית) על הדו"חות הכספיים של הנתבע. אישור התובענה עלול לדחוק את הנתבע להגיע לפשרה ובלבד שלא יצטרך לשאת בעלויות ניהולו של ההליך."

נוכח סכנות אלה הציב המחוקק משוכות שונות בדרך לאישורה של תביעה כתובענה ייצוגית.

13. המשוכה הראשונה היא בדמות הצורך לענות על הוראות סעיף 4 לחוק, המגדיר מי רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית (להלן – **מבקש**). על אלה נמנים גם **"אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות**

⁷ רע"א 4556/94 טצת נ' זילברשץ, פ"ד מט(5) 774, 785 (1996).

⁸ רע"א 3489/09 מגדל חברה לביטוח בע"מ נ' חברת צפוי מתכות עמק זבולון בע"מ, (11.4.2013).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם-בשם אותה קבוצה". נוכח מסקנתנו כי דין הערעור להידחות, אין לנו צורך להידרש לקביעות בית הדין האזורי בנוגע לשאלה האם קיימת למערכת עילת תביעה אישית לאור חתימתה על כתב הסילוק. לשלמות התמונה נזכיר את הוראת סעיף 8(ג) לחוק, המקנה לבית המשפט שיקול דעת להורות על החלפת תובע מייצג.

14. משוכה נוספת היא בדמות התנאים הקבועים בסעיף 8(א) לחוק, שבהתקיימם רשאי בית המשפט לאשר את התובענה הייצוגית, ואלו הם:

- (1) "התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה.
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.
- (3) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת. הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בעניין זה.
- (4) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בתום לב."

הוכחת קיומה של קבוצה – המסגרת המשפטית

15. כאמור, משהוכיח מבקש את עילתו האישית, יש לבחון אם מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 8(א) לחוק, ובכללם הוכחת קיומה של קבוצת אנשים שנפגעו באופן דומה למבקש.

16. אך לאחרונה, בעניין **ארתור פרנק**⁹, שב בית המשפט העליון ונדרש לשאלת נטל ההוכחה המוטל על תובע המבקש להכיר בתביעתו כייצוגית. בית המשפט העליון, מפי השופטת חיות, שב ואימץ את הכלל שלפיו –

"התשתית הלכאורית שעל המבקש להציג לביסוס בקשת האישור אינה נבחנת על-פי אמות המידה ועל-פי הכללים המקלים הנוהגים לעניין סילוק תובענה על הסף בהעדר עילה. הכללים שנקבעו לצורך אישור בקשה לניהול תובענה כייצוגית מחמירים יותר ולפיהם לא ניתן להסתפק בעובדות הנטענות בכתב התביעה ועל מבקש האישור להציג בטיעונים ובראיות לכאוריות בסיס ממשי - עובדתי ומשפטי - התומך בתביעתו". (הדגשה הוספה – א.א.).

⁹ ע"א 5378/11 ארתור פרנק נ' אולסייל, (22.9.2014).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

נקבע כי הלכה זו קדמה לחקיקתו של החוק והיא שרירה וקיימת גם לאחריו. באותו עניין שב בית המשפט העליון והפנה לדבריהם של השופטים דנציגר וברק-ארז בעניין מגדל. וכך נקבע מפי השופט דנציגר באותו עניין:

"... מן הראוי לטעמי למנוע מצבים שבהם כל מאן שהוא החפץ לנהל תובענה ייצוגית יוכל לעשות כן גם מבלי שצלח את חובתו לבסס בראיות לכאורה את עילת התביעה. הקלה מעבר לנדרש באשר לרף הראייתי בו צריך לעמוד התובע הייצוגי עלולה לגרור תוצאות שלהן השלכות מערכתיות בלתי רצויות, הן על מערכת המשפט והן על המשק וחיי המסחר והכלכלה. משכך, שומה על בתי המשפט להקפיד על כך שרק תביעה שהונחה תשתית ראייתית לכאורית לביסוס עילתה, יתאפשר ניהולה כתובענה ייצוגית במסגרת ההליך העיקרי." (הדגשה הוספה – א.א.).

וכך נאמר שם מפי השופטת ברק-ארז:

"במישור העקרוני ... הבחינה הלכאורית בשלב אישורה של התובענה הייצוגית אינה צריכה להציב מחסום גבוה בפני תובעים ייצוגיים... יש להביא בחשבון את פערי המידע הקיימים בין הצדדים. עם זאת, אין משמעות הדברים שהנטל המוטל על התובעים הייצוגיים יהיה קל כנוצה. על התובע הייצוגי להרים נטל ראשוני – נטל שיש לתת לו משמעות, מבלי שיהיה כבד מנשוא, תוך שבית המשפט נותן דעתו, בכל מקרה ומקרה, לקושי היחסי העומד בפני התובע הייצוגי כאשר הוא נדרש להוכיח את תביעתו לכאורה."

17. כאשר עסקינן בהוכחת קיומה של "קבוצה", יש להבחין בין תובענה שביסודה עומד מעשה או מחדל מצד מעסיק, אשר משליך על קבוצה בלתי מסוימת; למשל, אי הקפדה של המעסיק על הוראות הבטיחות הנוגעות לאוורור במקום העבודה, ובין תובענה שבה המעשה והמחדל הנדונים נוגעים מטבע הדברים לתובע הבודד, כמו במקרה שבו נטען כי המעסיק מפר כלפי כל עובד ועובד את חובתו להפריש בגינו דמי גמולים לקרן הפנסיה. במקרה השני נדרש התובע להוכיח כי התנהגות המעסיק חוזרת על עצמה באופן שיטתי כלפי קבוצה זו או אחרת של עובדים.

18. לא מן הנמנע כי המעסיק לא יכחיש קיומה של שיטה. אולם, מקום שבו המעסיק מכחיש קיומה של "שיטה", ניצב התובע בפני קושי מובנה בניסיון להרים את נטל השכנוע לאישור בקשתו לפי החוק. מטבע הדברים, קיים פער מידע בין המבקש לבין המעסיק, שהרי המידע הנוגע לאופן התנהגותו של המעסיק כלפי כל אחד מיחיד הקבוצה הנטענת מצוי בידי המעסיק ולא בידי אותו מבקש.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

19. האם נוכח פער מידע זה די בכך שהמבקש יטען "הנני", קרי – במקרה שלי המעסיק הפר את חובתו ופגע בזכויותיי, על מנת שייחשב כמי שהרים את נטל השכנוע לקיומה של קבוצה?

20. בעניין ארתור פרנק עמד על כך בית המשפט העליון כי הדרך של מבקש להתמודד עם אותם "פערי מידע" היא באמצעות כלים דיוניים שונים, למשל גילוי מסמכים. וכך נקבע מפי השופטת חיות:

"אחת הטענות שהעלו המערערים להצדקת החסר הראיתי בתשתית הלכאורית שהציגו היא הטענה בדבר פערי המידע הקיימים בינם ובין המשיבות. אכן, לפערי מידע ככל שהם מתקיימים בין מבקש האישור לבין הנתבע יש משמעות וייתכנו מקרים אשר בהם תהא בשל כך הצדקה להגמיש במידת מה את הנטל הראשוני המוטל על המבקש. עם זאת, אין מדובר בנוסחת קסם אשר תוצאתה קבלת בקשת האישור בלא כל בירור של סיכויי התביעה להתקבל בסופו של יום לטובת הקבוצה (עניין חגדל, פסקה 62 לחוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז). אחד הכלים הדיוניים שבאמצעותם יכול המבקש לגשר במידה לא מבוטלת על פערי המידע הוא גילוי ועיון במסמכים של הצד שכנגד כבר בשלב של בקשת האישור. ואולם, במקרה שלפנינו ומסיבות השמורות עמם, בחרו המערערים שלא לעשות שימוש בכלי דיוני חשוב זה והסתפקו בבקשה לשימור מסד הנתונים אצל המשיבות. עמד על כך בית המשפט קמא באומרו:

'בענייננו לא ביקשו המבקשים צו גילוי מסמכים, למרות ידיעתם כי זכותם לעשות כן. כל שביקשו, הוא לשמר את מסד הנתונים הקיים אצל המשיבים.

ביום 15/10/2007 ניתן צו לשמר את מסד הנתונים.

המבקשים לא הגישו בקשה לאפשר להם לעיין במסד נתונים זה, כדי לבדוק ולבסס את הנטען על ידם.

ללמדך, כי בפני המבקשים עמדו אפשרויות שונות לקבל ולעיין בכל החומר הרלוונטי.

המבקשים – מנימוקיהם – בחרו שלא לעשות כן, ואין להם אלא להלין על עצמם.' (פסקה 4 לפסק דינו של בית המשפט קמא).

אכן בכך נבדל המקרה שבפנינו מן המקרה אשר נדון בעניין חגדל, שם מנע בית המשפט המחוזי מן המבקשים גילוי ועיון במסמכים ובית משפט זה כערכאת הערעור מצא כי היה בכך כדי להקשות על המבקשים מלהניח את התשתית הראייתית הלכאורית הנדרשת (עניין חגדל, פסקאות 44-46 לחוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז וכן חוות דעתו של השופט י' דנציגר). ועניין נוסף - חברתי ראתה לייחס משקל ניכר לעובדה שהמשיבות החליטו בשלב מסוים של הדיון בבקשת האישור למשוך את תצהירי התשובה שהגישו במסגרתו. לגישתי מהלך טקטי זה שנקטו המשיבות אין בו כדי לשנות מן התוצאה שאליה הגעתי וזאת משני טעמים. ראשית, הנטל הראשוני לבסס עילת תביעה ולהראות כי

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

קיים סיכוי סביר שהיא תוכרע לטובת הקבוצה הוא נטל המוטל על מבקש האישור ומשלא עמדו המערערים בנטל זה כמפורט לעיל, העובדה כי המשיבות משכו את התצהירים מטעמן אינה מעלה ואינה מורידה. שנית, אף שהמשיבות משכו את התצהירים מטעמן איפשר בית המשפט קמא למערערים להזמין לעדות מטעמם לצורך ביסוס בקשתם כל מי שלא ניתן לקבל ממנו תצהיר, לרבות עדים בעלי תפקיד אצל המשיבות. המערערים מטעמים השמורים עמם בחרו להזמין חמישה עדים בלבד מבין העדים שמסרו תצהירי תשובה כאמור מטעם המשיבות ועדותם של אלה לא היה בה כדי למלא את מה שהחסירו המערערים בתשתית הראייתית הלכאורית שהציגו."

21. עמדת בית המשפט העליון בעניין ארתור פרנק עולה בקנה אחד עם פסיקתו הקודמת, מפי המשנה לנשיא נאור – כתוארה אז, בעניין נירה חגי¹⁰. שם נדון מקרה שבו נטען כי הנתבע פעל בדרך מעוולת לא רק כלפי המבקשת אלא באופן "שיטתי" גם כלפי לקוחותיו האחרים. באותו עניין נקבע כי המבקשת לא הרימה את הנטל להוכיח את "השיטה" הנטענת, חרף "החשד" כי אכן כך הוא. וכך נקבע:

"4. אף שהמערערת הוכיחה את תביעתה האישית, תמימת דעים אני עם בית המשפט המחוזי, שהיא לא עמדה במידה מספקת בנטל להוכיח כי מה שארע לגביה – חיובים בתשלום עבור שירותי תוכן שלא ביקשה ולא אישרה – ארע גם בעניינה של 'קבוצה' של תובעים ייצוגיים, ועל כן מדובר ב'שיטה' של הנתבעת. לא אכחד: מה שקרה בעניינה של התובעת, ובפרט ולאור העובדה שמוקדני השירות של המשיבה נהנים, כפי שהובהר, מתמריצים על רישום לקוחות לשירותי תוכן – יש בו כדי לעורר חשד נגד המשיבה. גם הנכונות, בדיעבד, אחרי פסק הדין בענייננו, להגיע עם רשף [תובע נוסף שהגיש תביעה נגד פרטנר תקשורת בע"מ וביקש אף הוא לאשרה כייצוגית, באותה עילה – א.א.] לפשרה, יש בה כדי לחזק את התחושה כי יש דברים בגו וכי אין המדובר בכשל של נציגת שירות אחת. עם זאת, אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות, ואנו מוגבלים בהליך זה לעובדות שהוכחו בערכאה הדיונית. נראה לי כי המערערת לא עשתה די כדי לעמוד בנטל הנדרש להוכחת העובדות באופן שיצדיק אישור התובענה בתובענה ייצוגית. על כן לדעתי צדק בית המשפט כשקבע כי לא די במה שהובא לפניו כדי לקבוע שהונחה תשתית ראייתית לכאורה לכך שהמשיבה נוהגת כ'שיטה' או כדרך עבודה לעודד מוקדני שירות לחייב את לקוחותיה בחבילות תוכן ללא הסכמתם. משכך לא הוכח, אף לא לכאורה, כי קיימת קבוצה שקיימת לה עילת תביעה. בצדק נמנע בית המשפט מלהסתמך על פרסומים שונים באתר האינטרנט או על פרסומים שונים של משרד התקשורת. ודוקו: העובדה שהמערערת לא הציגה בבית המשפט ראיות מספקות אין משמעותה כי אין המשיבה נוקטת בשיטה לה טוענת המבקשת. פירוש הדברים הוא, בפשטות, כי לא הונחו בפני בית המשפט ראיות מספקות להוכחת הטענה. לא על דרך זו מוכיח תובע כי התביעה שהגיש כשירה להתברר בתובענה ייצוגית."

¹⁰ ע"א 3948/11 נירה חגי נ' פרטנר תקשורת בע"מ, (20.11.2012).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

5. המערערת טוענת כי אם תחשוף המשיבה את נתונה יתברר כי ישנם לקוחות רבים המחויבים בשירותי תוכן בלי שצפו בהם בכלל, והדבר הוא אינדיקציה נסיבתית חזקה לשיטה' בה נוהגת המשיבה ולכך שישנם רישומים על הסכמה כביכול שמעולם לא ניתנה. ייתכן ויש ממש בטענה. עם זאת, הדרך להתגבר על בעיית פער המידע איננה להשאיר את הבירור העובדתי הדרוש להוכחת קיומה של קבוצה לשלב שלאחר אישור התובענה כתובענה ייצוגית; זהו 'גלגול' של השאלות הטעויות הכרעה לשלב מאוחר יותר בהליך, ואין לאפשר זאת. על כך עמדתי במקרה אחר בו כשל תובע בהוכחת התנאים לאישור תובענה הייצוגית (השוו: רע"א 2616/03 ישראל כ"ר נ' רייס, פ"ד נט(5) 701, פסקאות 26-28 לפסק הדין (2005) (להלן: עניין רייס)). בענייננו הובאו נתונים דלים בלבד, שעיקרם הראיות לגבי עילת התובענה האישית של המערערת. הדרך להתגבר על פערי המידע שבין הצרכן ונותן השירות, כפי שציינתי בעניין רייס, היא בקשת נתונים מסוימים בשלב הראשון של ההליך.

6. כאמור לעיל, כמות הראיות ומשקלן לא עברו את הסף הנדרש, ואין יסוד להתערב בהחלטת בית המשפט שלא לאשר את התובענה כייצוגית. "...

22. גישה מעט שונה מצאנו בעניין ליאור צמח¹¹, שניתן בסמוך לפני פסק הדין בעניין ארתור פרנק. בעניין הראשון נדון מקרה שבו נחלקו תובע ונתבע בשאלת קיומה של שיטה בהתנהגותו של נתבע כלפי ציבור לקוחותיו. בית המשפט העליון, מפי השופט רובינשטיין, כתוארו אז, הציג את האפשרויות העומדות בפני תובע המבקש להוכיח כי התנהגות הנתבע כלפיו חזרה בשיטתיות גם כלפי קבוצת לקוחות. באותו עניין סבר בית המשפט העליון כי גילוי המסמכים לא ירפא את "פער המידע". וכך נפסק:

עו. אכן, ככלל מצוי התובע הייצוגי בעמדת נחיתות מובנית, ובפרט כאשר עליו להוכיח קיומה של קבוצה. הדבר עלול לעורר קשיים, שעיקרם החשש כי עוסקים ייטו לטעון שמדובר ב'טעות נקודתית', ובכך לא יאושרו בקשות ראיות.

עז. לנוכח קושי זה, יש לתור אחר פתרון שיאפשר להתגבר על פערי מידע אלה. פתרון אחד המוצע בספרות הוא, כי בית המשפט יוכל להעביר את נטל הבאת הראיה מן התובע הייצוגי אל הנתבע הייצוגי, מקום שהמידע בעניין השנוי במחלוקת מצוי ברשות הנתבע, והגיונית יותר הסברה שלפיה הוא נהג באופן עוולתי כלפי קבוצת אנשים מאשר המסקנה ההפוכה (זאת בדומה לאופן שבו ניתן להעביר את נטל הבאת הראיה לנתבע בתביעת נזיקין מקום ש'הדבר מעיד על עצמו' או 'הדבר מדבר בעדו' כנחקק בסעיף 41 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) (ראו א' קלמנט 'קוים מנחים בפרשנות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006' הפרקליט מט 131, 144-145 (תשס"ו) (להלן קלמנט)).

¹¹ ע"א 7187/12 ע"ד ליאור צמח נ' אל על נתיבי אויר לישראל, (17.8.2014).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 16988-11-11

עח. פתרון אחר לפערי המידע בשלב הבקשה לאישור נדון ברע"א 10052/02 יפעת נ' דלק מוטורס, פ"ד נז(4) 513 (2003), שם נקבע – אמנם לא בהקשר של הוכחת גודל הקבוצה, אלא לעניין עמידה בתנאי הסף – כי יש לאפשר למי שמבקש לאשר את תביעתו כייצוגית לקבל צו גילוי ועיון במסמכי הצד שכנגד, בכפוף למספר תנאים מחמירים יותר מאשר בהליכים אחרים; ראו גם תקנה 4(ב) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע – 2010. אולם יוער, כי לטעמי אין בגילוי מסמכים – שהוא מוגבל בשלב זה – כדי לרפא את הקושי המתואר (לקושי ביישום פתרון זה ראו קלמנט, בעמ' 143-144). (הדגשות הוספו – א.א.).

השופט רובינשטיין, בהסכמת השופטים עמית וסולברג, קבע כי במקרה שנדון לפניו "יש היגיון רב בגישה שהציע קלמנט, לפיה ניתן להעביר את נטל הבאת ראיה לנתבע הייצוגי, בדומה לכלל 'הדבר מדבר בעדו'". והטעמים לכך הם:

"ראשית, פערי המידע ניכרים בענייננו: המידע שיש בו בכדי לאשר או להפריך את טענת ה'טעות הנקודתית' מצוי ברשותה של המשיבה. עמדה דומה, לפיה יש להעביר את נטל הראיה אל כתפי הנתבע מקום שהמידע מצוי ברשותו, הובעה בפסק דינו – אמנם במיעוט – של השופט ע' פוגלמן ברע"א 3489/09 מגדל חברה לביטוח בע"מ נ' חברת ציפוי מתכות עמק זבולון בע"מ (2013), בפסקה 16 לפסק הדין, במקרה בו טענו הנתבעות הייצוגיות, חברות ביטוח, טענת הגנה ביחס לאופן שבו הן מחשבות את הפרמיות אותן הן גובות. שנית, לטעמי, ככל שנתבע ייצוגי טוען את טענת ה'טעות הנקודתית', יש לראות בכך מעין 'הדבר מדבר בעדו', ולהעביר את הנטל להוכחתה של טענת ה'טעות הנקודתית' לכתפי הנתבע, כדבריו של קלמנט (בעמ' 145):

'הטלת נטל ראשוני ולכאורי על התובע המייצג והעברת הנטל לאחר מכן אל הנתבע, משרתת, לפי גישה זו, את הצורך באיזון ראוי בין שימוש יעיל בתובענה הייצוגית לבין הגנה על הנתבע מפני תביעות סרק. הטלת הנטל הראשוני על התובע תקטין את החשש לשימוש לא ראוי בהגשת התובענה הייצוגית למטרת סחטנות, בעיקר במקרים בהם ברור על פי העובדות והמצב המשפטי שסיכויי הצלחה של התובענה הם קלושים. מנגד, העברת נטל ההוכחה לנתבע כאשר המידע והראיות מצויים בידו, תשרת את מטרות התובענה הייצוגית ותביא להרתעה ראויה וממוקדת של אותם נתבעים, שקיים סיכוי גדול שהפרו את חובתם ולכן לא יצליחו לעמוד בנטל'.

דברים אלה נאמרו בהקשר של הוכחת סיכויי התובענה, אך לטעמי יפים הם גם לעניין הוכחת קיומה של קבוצה."

מסכם השופט רובינשטיין ומדגיש כי –

"נטל השכנוע להוכיח קיומה של קבוצה באופן לכאורי מוטל עדיין על התובע, בהתאם לדרישת חוק תובענות ייצוגיות. ואולם כאשר הנתבע טוען ל'טעות נקודתית', וניכרים פערי המידע כבענייננו, מוצדק להעביר אל כתפי הנתבע את נטל הבאת הראיה."

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

מנ הכלל אל הפרט

23. יש לבחון האם לאור הראיות שנפרסו לפני בית הדין האזורי עלה בידי המערערת להרים את נטל השכנוע ולהראות כי יש "אפשרות סבירה" שהחברה נהגה כשיטה שלא לשלם דמי גמולים גם בגין יתר עובדיה, באופן המצדיק העברת הנטל אל כתפי החברה.

24. בתצהיר התומך בבקשה טענה המערערת כי לא הופרשו בגינה דמי גמולים לקרן הפנסיה וכי ככל הידוע לה, הנתבעת נהגה כך כלפי כל העובדים או לפחות כלפי רובם. לטענתה, היא הכירה, בשמותיהם הפרטיים, עובדים נוספים שעבדו בחברה ואשר בכולם "התקיימו עילות התביעה שלי". בהמשך אף התייחסה לאי תשלום זכויות נוספות ושכר לעובדים. בחקירתה הנגדית טענה המערערת שאף עיינה בתלושי השכר של עובדים אחרים, אך לא זכרה בכמה וציינה כי מדובר בשלושה – חמישה תלויים, ככל הנראה בחודש מסוים.

25. מנגד, המצהיר מטעם החברה – מר אפגן, טען כי טענת המערערת שהחברה לא מפרישה דמי גמולים לקרן הפנסיה עבור עובדיה חסרת בסיס. לטענתו, החברה נבדקה מספר פעמים על ידי משרד התמ"ת (בשמו אז) במסגרת ביקורת אכיפה שנערכה, לרבות בקשר לביצוע הפרשות לקרן פנסיה, ולא נמצא דופי בחברה. מר אפגן אף צרף לתצהירו, כדוגמא, חמישה תלושי שכר: שניים לחודש דצמבר 2004, אחד לחודש דצמבר 2005 ושניים לחודש מרץ 2010, שמהם עולה כי נוכו דמי גמולים לקרן פנסיה או קופת גמל.

26. בית הדין האזורי עמד על כך שמהעובדה שלא הופרשו דמי גמולים בגין המערערת, לא ניתן ללמוד בהכרח, על קיומה של שיטה שנוקטת החברה שלא להפריש דמי גמולים עבור העובדים. בית הדין האזורי ציין כי אמנם החברה לא הציגה מיוזמתה "תמונה מקיפה" והסתפקה בתמונה חלקית. בית הדין אף מצא לנכון לקבוע כי לפחות אחד התלויים שהוצג בגין חודש דצמבר 2004 אינו של עובד ניקיון, לאור שכר השעה הגבוה. אף על פי כן, במאזן הכללי של הראיות, מצא בית הדין לקבוע כי המערערת לא הרימה את הנטל להוכיח קיומה של קבוצה. בין היתר, קבע בית הדין כי עדותה של המערערת הייתה "סתמית" ו"ומאז לא משכנעת ונשמעו הדברים יותר כחזרה על טענה שהושמה בפיה!".

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

27. קביעה זו של בית הדין האזורי היא במהותה קביעה עובדתית ויש קושי להתערב בה. לטעמינו בנסיבות הקיימות, ואף אם נביא בחשבון כי החברה פועלת בענף אשר ניסיון החיים מלמד כי הוא ענף חשוד ומועד, אין מקום להתערבות בקביעה זו. נזכיר כי למעט הטענה "הנני" לא הביאה המערערת כל ראיה מוחשית להוכחת הטענה כי החברה נמנעת באופן שיטתי מהפרשת דמי גמולים בגין עובדיה. כך למשל, הגם שהמערערת טענה כי מוכרים לה עובדים שעבדו עימה ולא הופרשו בגינם דמי גמולים, לא זומנו הללו לעדות. המערערת גם לא ניסתה לאתר ולהציג תיקי בית משפט שבהם חויבה החברה לשלם דמי גמולים שלא הופרשו.

יתרה מזאת, המערערת לא עשתה ולא ביקשה לעשות כל שימוש בכלי הדיוני של גילוי מסמכים, ולו כדי לבקש את גילוי תלושי השכר של אותם העובדים שלטענתה עיינה בתלושי השכר שלהם ומצאה כי אף להם לא שולמו דמי הגמולים כדין. כמו כן אין בפנינו טענה כי החברה סירבה לגלות מסמכים שהתבקשו או כי בית הדין האזורי דחה בקשה כאמור.

ויודגש, במקרה הנוכחי, שלא כמו במקרה **וירון**, שבו המעסיק כלל לא טען כי הוא מפריש דמי גמולים עבור יתר עובדיו, החברה טענה כי היא מפרישה דמי גמולים עבור עובדיה. במקרה הנוכחי, שלא כמו בעניין **גולוב** שבו טען המעסיק כי הוא מפריש דמי גמולים בעלמא וללא כל ראיה, החברה תמכה את טענתה ולו בראיות חלקיות. אכן, אין לכחד, כי הראיות לא הציגו "תמונה מלאה", אך החברה היא הנתבעת הייצוגית. לא עליה מוטל נטל השכנוע. אף אם נלך לפי הנפסק בעניין **ליאור צמח**, הרי שנוכח ראיותיה הדלות של המערערת די היה בראיות שהביאה החברה. גם בעניין **ליאור צמח** הסתפק בית המשפט בעדות עד מטעם הנתבעת שם, וכן בהצגת מספר מסמכי עסקאות המפריכים את טענת "השיטה".

28. טרם נעילה נעיר שלוש הערות :

הראשונה, אין בידינו לקבל את טענת ב"כ המערערת, שלפיה אם המערערת טענה ולא ביקשה גילוי מסמכים, היה על בית הדין, מיוזמתו, לברר את התמונה הכללית ולא להסתפק בראיות החברה. מדובר בטענה מרחיקת לכת בנוגע לתפקידו של בית הדין בניהול התביעה בכלל ובייזום הבאת הראיות בפרט. מדובר בטענה שאינה מתיישבת עם שיטתנו המשפטית. יש לזכור כי הגם שבמצב הרגיל, לתובע שהוא עובד יש נחיתות מול נתבע שהוא מעסיקו, הרי שבהליך של תובענה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11-11-16988

ייצוגית, מתוגבר אותו תובע בבא כוח שיכולותיו אמורות להיות מספקות על מנת לעשות שימוש בכלים הדיוניים העומדים לרשותו גם בסוג זה של תובענה.

השנייה, לא מצאנו ממש בטענה כי מתלושי השכר שהציגה החברה לא ניתן ללמוד כי העבירה דמי גמולים לקרן הפנסיה. אכן, תלוש השכר אינו ראיה להעברת הכסף על פיו, אך חזקה כי עובד אשר רואה בתלוש השכר שלו ניכוי לקרן פנסיה גם מוודא, לרבות באמצעות דיווחי קרן הפנסיה, כי אכן הוא הועבר לקרן הפנסיה. והעיקר – גם המערערת, בטענתה כי לא מופרשים דמי גמולים בגין עובדים אחרים, התבססה על תלושי שכר, ועל כן קבלת טענתה לעניין התלושים ממילא שומטת את טענתה העיקרית.

השלישית, אין מקום להיענות לבקשת ב"כ המערערת במהלך הדיון לפנינו להורות על גילוי מסמכים. בקשה מסוג זה מקומה בפני הערכאה הדיונית, בשלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

29. לאור המקובץ – לא שוכנענו כי יש עילה להתערב בקביעת בית הדין האזורי, שלפיה לא עלה בידי המערערת להרים את הנטל לשכנע בקיומה של קבוצה. די בכך כדי לדחות את הערעור. לפיכך, כאמור, אין לנו צורך להידרש ליתר הנימוקים שעלו בפסק דינו של בית הדין האזורי ולטענות הצדדים לגביהם.

30. סוף דבר – הערעור נדחה. בנסיבות העניין נסתפק בחיוב המערערת לשלם לחברה שכר טרחת עו"ד בסך של 5,000 ₪.

ניתן היום, כ"ט שבט תשע"ה (18 פברואר 2015) בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

אילון איטה,
שופט

לאה גליקסמן,
שופטת

עמירם רבינוביץ,
שופט, אב"ד

מר יצחק קאול,
נציג ציבור (מעסיקים)

מר ראובן בוימל,
נציג ציבור (עובדים)